

Programmavoorstel Citrienfonds 2019-2022

Programmavoorstel Citrienfonds 2019-2022

Maart 2019

Colofon

ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie
Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én
stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdopdrachtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Voor meer informatie over het programma Citrienfonds kunt u contact opnemen met het secretariaat
via e-mail Citrienfonds@zonmw.nl of telefoon 070 349 50 80.

Auteur: Kees-Jan den Heijer

Datum: 12 Maart 2019

ZonMw
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Tel. 070 349 51 11
Fax 070 349 53 58
www.zonmw.nl
 info@zonmw.nl

Inhoud

1	Inleiding.....	9
2	Citrienfonds 2014-2018	10
3	Uitgangspunten Citrienfonds 2019-2022	11
4	Organisatie.....	12
4.1	Procedureel	12
4.2	Governance notitie.....	12
4.2	Afstemming.....	12
4.2.1	Binnen ZonMw.....	12
4.2.2	Buiten ZonMw	13
5	Financiën	14

Bijlagen

A	Opdrachtbrief VWS.....	15
B	Governance notitie.....	17

1 Inleiding

In 2014 is het Citrienfonds gestart met als doel het bevorderen van een duurzame gezondheidszorg. De afgelopen jaren hebben de onderliggende thema's een belangrijke bijdrage daaraan geleverd: er is een goede basis gelegd waarmee de (organisatie van) zorg een belangrijke impuls richting duurzame zorg kan krijgen. Nu het vervolg van het Citrienfonds is opgenomen in het hoofdlijnenakkoord medisch-specialistische zorg 2019-2022, d.d.4 juni 2018, moet deze basis voor de komende vier jaar als vertrekpunt dienen om de resultaten van de thema's beter te verankeren in de gezondheidszorg.

Het ministerie van VWS, directie Curatieve Zorg, heeft ZonMw opdracht gegeven ook voor de komende vier jaar de beoordeling, monitoring en evaluatie van het Citrienfonds uit te voeren (zie de opdrachtbrief in Bijlage A). Hiertoe heeft zij ZonMw gevraagd een beknopt plan van aanpak aan te leveren, inclusief een meerjarige begroting en liquiditeitsprognose. Met dit programmavoorstel komt ZonMw tegemoet aan dit verzoek. Het bouwt voort op de tekst van 2014-2018 en zal daarom een terugblik op Citrienfonds 2014-2018 geven en achtereenvolgens de uitgangspunten, organisatie en financiën van het Citrienfonds 2019-2022 beschrijven.

2 Citrienfonds 2014-2018

Sinds 2014 wordt door het Citrienfonds aan de belangrijke uitdaging gewerkt om de kwaliteit en betaalbaarheid van de zorg in de toekomst op niveau te houden, en daarmee een duurzame gezondheidszorg te bevorderen. Deze doelstelling vraagt om structurele verbeteringen in de gezondheidszorg. De afgelopen 4 jaar hebben de 5 thema's, Registratie aan de Bron, Ehealth, Doen of Laten, Naar regionale oncologienetwerken en Sturen op Kwaliteit hard gewerkt om deze ontwikkeling in gang te zetten.

De eindevaluatie Citrienfonds 2014-2018 van Twijnstra Gudde concludeert dat universitair medische centra (umc's) en de NFU nauw hebben samengewerkt om tot een blijvende verbetering van kwaliteit en betaalbaarheid van zorg te komen door het betrekken van andere ketenpartijen en het delen en verspreiden van inzichten en resultaten. Externe partijen erkennen de toegevoegde waarde hiervan, al is van zorgbrede implementatie nog geen sprake. De overkoepelende doelstelling van het Citrienfonds is daarmee dus nog niet gerealiseerd.

Meerdere oorzaken liggen daaraan ten grondslag. Zo heeft het Citrienfonds 2014-2018 een lange aanloopfase gekend waardoor inhoudelijke projecten pas medio 2015 van start zijn gegaan. Tegelijkertijd beveelt Twijnstra Gudde ook aan dat meer focus, concrete eindresultaten, heldere sturingslijnen en duidelijke verantwoordelijkheden voor implementatie bij kunnen dragen aan het realiseren van Citrienfonds doelstelling. Deze aanbevelingen zijn in lijn met de richting die in de zomer van 2018 voor Citrienfonds 2019-2022 is gekozen.

3 Uitgangspunten Citrienfonds 2019-2022

De overkoepelende doelstelling van het Citrienfonds zal ook voor de periode 2019-2022 zijn: het bevorderen van een duurzame gezondheidszorg. Het gaat om het vervolg geven van de activiteiten die afgelopen vier jaar in gang zijn gezet. De aanbevelingen van de eindevaluatie, zoals implementatie en borging realiseren, zijn daarbij het uitgangspunt voor Registratie aan de Bron, Ehealth, Doen of Laten en Naar regionale oncologienetwerken. Sturen op Kwaliteit zal dus geen vervolg krijgen binnen het Citrienfonds. Er zal bovendien niet langer over thema's maar over programma's gesproken worden.

Om de komende vier jaar concreet invulling te geven aan de doelstelling van het Citrienfonds zullen de volgende randvoorwaarden leidend zijn:

- *Verbinding met het bestuurlijk akkoord Medisch Specialistische zorg 2019-2022*¹:
Kernthema van het bestuurlijk akkoord medisch specialistische zorg 2019 t/m 2022 is de juiste zorg op de juiste plek. Om deze transformatie mogelijk te maken worden diverse onderwerpen genoemd die bij kunnen dragen aan de realisatie daarvan. Programma's moeten duidelijk maken hoe verbinding daarmee wordt gezocht.
- *Impact*:
 - Wat merkt de patiënt van de inspanningen rond het programma?
 - Elk programma binnen het Citrienfonds expliciteert de te verwachten impact in de termen van het doel van het Citrienfonds en wat van (andere) partijen nodig is om deze bredere impact te kunnen realiseren.
- *Betrekken van relevante stakeholders*:
Bij het ontwikkelen en het uitvoeren van het programma moeten relevante stakeholders betrokken worden. Tijdige betrokkenheid van partijen als de patiënt, algemene ziekenhuizen, verzekeraars, wetenschappelijke verenigingen, (koepels van) zorgprofessionals en het Zorginstituut Nederland is daarbij essentieel.
- *Positionering van de umc's in de keten en hun rol in het (regionale) zorglandschap*:
In lijn met het bestuurlijk akkoord medisch specialistische zorg 2019-2022 en de (digitale) transformatie zoals beschreven in het rapport van de Taskforce 'Juiste zorg op de juiste plek'² (dichtbij wat kan, verder weg wat moet), maakt het programmaplan duidelijk wat het beoogde effect zal zijn van de inspanningen op algemene ziekenhuizen: wat doet het umc en wat doet een algemeen ziekenhuis?
- *Samenhang met de andere programma's van het Citrienfonds*:
De programma's binnen het Citrienfonds werken samen waar dat mogelijk is en waar dat meerwaarde biedt.
- *Samenhang met andere (landelijke) trajecten en kennisinstellingen*:
Alle programma's moeten de samenhang met lopende landelijke trajecten of initiatieven van kennisinstellingen beschrijven.

Promotieonderzoek en fundamenteel onderzoek³ vallen buiten de kaders van het Citrienfonds.

Het Citrienfonds heeft een looptijd van vier jaar. Intern zal geëvalueerd worden of de doelstellingen van het Citrienfonds zijn bereikt. De evaluatie vindt plaats op het niveau van de programma's, bijvoorbeeld: dragen de gezamenlijke activiteiten binnen een programma daadwerkelijk bij aan de geformuleerde doelstellingen voor dat programma? Daarnaast zal gekeken worden naar de impact van het fonds als geheel. Ook zal de organisatie van het fonds, inclusief de rollen van ZonMw en NFU, deel uitmaken van deze evaluatie.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2018/06/04/bestuurlijk-akkoord-medisch-specialistische-zorg-2019-t-m-2022>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/06/de-juiste-zorg-op-de-juiste-plek>

³ Onderzoek waarvan de vraagstelling voornamelijk wordt bepaald door wetenschapsinterne motieven en dat primair is gericht op kennisvermeerdering.

4 Organisatie

De organisatie van het Citrienfonds zal de komende jaren anders worden vormgegeven. Procedureel is voor een andere aanpak gekozen waarmee meer focus en concrete eindresultaten binnen de programma's gerealiseerd kan worden. Om sturingslijnen te verhelderen en de samenwerking te bevorderen is een governance notitie opgesteld. Daarnaast zal de afstemming binnen en buiten ZonMw worden voortgezet.

4.1 Procedureel

In tegenstelling tot voorgaande periode zal niet langer gewerkt worden met een kaderplan en onderliggende jaarplannen. Een programmatische aanpak zal leidend zijn. Dat betekent een eenmalige subsidieaanvraag in de vorm van een programmaplan voor de gehele periode. Dit programmaplan moet de volgende onderdelen bevatten:

- Het Program Canvas en het Doelen-Insparingen-Netwerk, afgekort DIN. Deze vormen een samenvatting van het programmaplan.
- Een fasering waarbij elke fase concrete doelen en resultaten heeft, en een budget dat daarmee in lijn is. De fasering is zodanig dat de ZonMw Beoordelingscommissie hieraan go/no go momenten en sitevisits kan koppelen.

Deze aanpak heeft ook consequenties voor de monitoring van de programma's. Hiervoor vormen de go/no-go momenten de basis. Aan deze momenten zullen sitevisits gekoppeld worden. Dit zal nog meer inzicht geven in de resultaten en vorderingen van het programma dan op basis van alleen verslagen. Aangezien de programmastuurgroep verantwoordelijk is voor het programmaplan is hun aanwezigheid daarbij ook vereist. Voorafgaand aan elke sitevisit dient de programmastuurgroep een korte uiteenzetting op te stellen over de realisatie van de doelstellingen en de resultaten per fase. Bevoorschotting van de volgende fase vindt pas plaats als aan alle resultaten wordt voldaan.

4.2 Governance notitie

Om de samenwerking tussen de NFU en ZonMw te bevorderen is eind 2018 gewerkt aan een governance notitie om de rollen en verantwoordelijkheden binnen, en de belangrijkste momenten tijdens, het Citrienfonds te verduidelijken (zie bijlage B). Kern hiervan is dat meer afstemming plaatsvindt tussen de beoordelingscommissie van ZonMw en de regiegroep Citrienfonds van de NFU.

De beoordelingscommissie geeft een eindoordeel over de programmaplannen binnen het Citrienfonds en adviseert het ZonMw bestuur over de subsidietoekenning aan de programma's. De subsidieoproepen vormen de basis voor deze beoordeling. In lijn met de programmaplannen zal de commissie ook de afronding van de, door de programmaleiders bepaalde fases beoordelen. Vooraf benoemde SMART doelen en resultaten zijn het uitgangspunt hierbij. Voorafgaand aan het oordeel zal de beoordelingscommissie in overleg treden met de regiegroepen van de programma's over mogelijke aandachts- en discussiepunten.

Het ZonMw bestuur draagt de bestuurlijke en bestuursrechtelijke eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering en coördinatie van het Citrienfondsprogramma en legt periodiek eindverantwoording af aan de opdrachtgever door middel van jaarplan, jaarverslag en voortgangrapportages. Dit gebeurt met inachtneming van de uitgangspunten zoals geformuleerd in de opdrachtbrief van het ministerie van VWS. De dagelijkse uitvoering van het programma berust bij het ZonMw programmabureau bestaande uit een clusterhoofd, programmamanager en programmasecretaris. Verdere ondersteuning bestaat uit een clusterassistent en een communicatie- en implementatiemedewerker.

4.3 Afstemming

4.3.1 Binnen ZonMw

Het Citrienfonds is binnen ZonMw ondergebracht bij het cluster Kwaliteit van Zorg. De programma's binnen deze afdeling richten zich op wetenschappelijke- en praktijkkennis over goede veilige zorg,

waar en wanneer dat nodig is zodat resultaten worden toegepast in de praktijk en de zorg en het beleid op de zorg verbeterd.

Het Citrienfonds heeft diverse raakvlakken met activiteiten binnen een aantal ZonMw programma's. Deze raakvlakken bieden mogelijkheden om samen te werken, onder andere op het gebied van uitvoering en communicatie. Door afstemming kunnen de reeds lopende initiatieven en de activiteiten van het Citrienfonds elkaar versterken.

Programma's binnen Kwaliteit van Zorg waar verbinding mee zal worden gemaakt zijn onder andere Kwaliteitsgelden, maar ook het toekomstige programma uitkomstgerichte zorg. Ook buiten Kwaliteit van Zorg raken programma's als Palliatie, DoelmatigheidsOnderzoek, Goed Gebruik Geneesmiddelen, Verstandig Kiezen, het Nationaal Programma Ouderenzorg en stimuleringsregeling E-health Thuis aan één of meerdere programma's van het Citrienfonds.

4.3.2 Buiten ZonMw

In afstemming met de contactpersonen binnen het ministerie van VWS, directie Curatieve Zorg worden nadere afspraken gemaakt over de frequentie en inhoud van gezamenlijk overleg. Voor een optimale uitvoering van het programma vindt daarnaast voortdurend afstemming en overleg plaats met het Citrienfondsbureau van de NFU en ZonMw.

Ook is het van groot belang dat er afstemming plaatsvindt met andere initiatieven die lopen op het terrein van een duurzame gezondheidszorg. Het gaat daarbij met name om initiatieven van de hoofdlijnenakkoord partijen: Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ), Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF), Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN), Orde van Medisch Specialisten (OMS), Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en het ministerie van VWS. Maar ook afstemming met de eerste lijn en langdurige zorg is relevant.

5 Financiën

Het Citrienfonds kent een looptijd van vier jaar, met een beschikbaar budget van €20 miljoen. Dit is inclusief voorbereiding en werkzaamheden ter afronding van het programma. Rekening houdend met de kosten voor de coördinatie, communicatie en implementatie door zowel de NFU en ZonMw bedraagt het budget voor de programma's €17,8 miljoen.

De verdeling van het budget over de programma's is nog niet definitief. Eind 2018 heeft elk programma een plan ingediend met bijbehorende begroting. Aangezien de beoordelingscommissie besloten heeft dat uitwerking op enkele onderdelen noodzakelijk is, zal de verdeling van het budget per programma later bekend zijn. 20 maart 2019 staat de commissievergadering hierover gepland.

In tabel 1 treft u een overzicht van de verplichtingen, liquiditeitsprognose en de bevoorschotting vanuit VWS voor de uitvoering van het Citrienfonds.

1. Verplichtingen	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Programma's	17.825.113					17.825.113
Communicatie en implementatie	1.000.000					1.000.000
<u>Algemene kosten</u>						
Commissiekosten (reiskosten en vacatiegelden)	11.600	17.400	17.400	17.400	5.800	69.600
Algemene kosten	22.005	22.005	22.005	22.005	22.005	110.025
Programmakosten ZonMw	220.130	222.686	226.141	228.970	97.335	995.262
Totale Verplichtingen	19.078.848	262.091	265.546	268.375	125.140	20.000.000
2. Liquiditeitsoverzicht	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Programma's	4.556.870	4.548.514	3.545.059	1.542.230	3.685.465	17.878.138
Communicatie en implementatie	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	1.000.000
<u>Algemene kosten</u>						
Commissiekosten (reiskosten en vacatiegelden)	11.600	17.400	17.400	17.400	5.800	69.600
Algemene kosten	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	57.000
Programmakosten ZonMw	220.130	222.686	226.141	228.970	97.335	995.262
Totale Uitgaven	5.000.000	5.000.000	4.000.000	2.000.000	4.000.000	20.000.000
3. Bevoorschotting Opdrachtgever	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Beschikbaar volgens opdrachtbrief	5.000.000	5.000.000	4.000.000	2.000.000	4.000.000	20.000.000
Liquiditeitsprognose ZonMw (totaal tabel 2)	5.000.000	5.000.000	4.000.000	2.000.000	4.000.000	20.000.000
Verschil	0	0	0	0	0	0

A Opdrachtbrief VWS

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan het bestuur van ZonMW
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

INGEKOMEN
17 JULI 2018
Behandelen: KUZ
Fotokopie: bestuur/mg/fac

Curatieve Zorg

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Zwart, M.J. (Marjolein)

T (070)-340

M (31)-6 52851976

Datum **13 JULI 2018**

Betreft Oprachtbrief Citrienfonds 2019-2022

Kenmerk

1377027-178897-CZ

Uw brief

Bijlage(n)

Geacht bestuur,

In het hoofdlijnenakkoord medisch-specialistische zorg 2019-2022, d.d. 4 juni 2018¹, is afgesproken dat er een vervolg komt op het Citrienfonds 2014-2018. De universitair medische centra (umc's) werkten via het Citrienfonds 2014-2018 samen met stakeholders aan duurzame en breed inzetbare verbeteringen in de zorg vanuit hun maatschappelijke rol als innovators van de gezondheidszorg. Door middel van het Citrienfonds 2019 – 2022 kunnen de umc's en betrokken partijen de komende periode innovaties voortzetten en verder implementeren, met als doel bij te dragen aan de in het hoofdlijnenakkoord omschreven beweging naar het leveren van de juiste zorg op de juiste plek door de juiste professional tegen de juiste prijs.

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

De minister voor Medische Zorg en Sport heeft besloten om de volgende thema's uit het Citrienfonds 2014-2018 een vervolg te geven in het Citrienfonds 2019-2022:

- **Registratie aan de bron:** eenduidig, eenmalig vastleggen van zorginformatie voor meervoudig gebruik;
- **Naar regionale oncologienetwerken:** trefzekere zorg voor iedere patiënt met kanker, door middel van samenwerking in netwerken;
- **Doen of laten:** Het terugdringen van zorg die geen toegevoegde waarde heeft of die zelfs schadelijk kan zijn voor de patiënt;
- **E-health:** Een integrale persoonsgerichte digitale zorgomgeving die de patiënt en zijn zorgnetwerk in staat stelt zijn gezondheid en ziekte te managen.

Waar in het Citrienfonds 2014-2018 de innovaties binnen de umc's zijn ontwikkeld en eerste zichtbare resultaten zijn geboekt, staat in het Citrienfonds 2019-2022 brede implementatie en duurzame verankering in de zorg van de innovaties op deze thema's centraal.

De Nederlandse federatie van universitair medische centra (NFU) zal het Citrienfonds samen met de 8 umc's coördineren en uitvoeren.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/04/kamerbrief-over-hoofdlijnenakkoord-medisch-specialistische-zorg-2019-2022>

Ik verzoek ZonMw de beoordeling van de te subsidiëren thema's en daaronder vallende projecten, de monitoring en de evaluatie van het Citrienfonds 2019-2022 uit te voeren. In deze brief breng ik graag de uitgangspunten die ik van belang vind voor de inrichting van het Citrienfonds onder uw aandacht. Ik verzoek u hiermee rekening te houden. Deze punten zijn tevens in meer of mindere mate al in gesprekken tussen VWS, ZonMw en NFU op ambtelijk niveau aan de orde geweest en kunnen de komende periode in gesprekken verder toegelicht worden.

Inhoudelijk

De volgende inhoudelijke uitgangspunten vind ik van belang:

- a) Van intenties naar resultaten: met het Citrienfonds 2014-2018 is een goede basis gelegd voor een belangrijke impuls richting duurzame zorg. Er is zeer bewust gekozen om 4 van de 5 thema's voort te zetten in het nieuwe Citrienfonds, zodat er daadwerkelijk breed geïmplementeerd kan worden en de innovaties kunnen worden verankerd in de gezondheidszorg.
- b) Om brede implementatie en gebruik te bevorderen is het wenselijk dat de initiatieven niet door individuele umc's worden opgepakt, maar door consortia van samenwerkende partijen, van samenwerkende umc's en/of samen met andere ziekenhuizen.
- c) Aansluitend op het advies van de huidige begeleidingscommissie van het Citrienfonds zie ik graag de volgende punten terug per thema:
 - a. SMART doelstellingen met concrete resultaten.
 - b. Plan van aanpak per thema met extra aandacht voor:
 - a) Fasering (inclusief eindtermen) en budget.
 - b) Implementatie en opschaling, wijze waarop zowel beleidsmatig als financieel voorzien wordt brede verankering in de (regionale) praktijk en borging van de resultaten na afloop van het Citrienfonds in 2022.
 - c) Het in elke fase betrekken van relevante stakeholders (zoals algemene ziekenhuizen, verzekeraars, (koepels van) zorgprofessionals, Zorginstituut Nederland). Het bereiken van draagvlak en commitment bij deze en andere partijen in de zorgketen is cruciaal.
 - d) Samenwerking (op bureauniveau) tussen de partijen van het hoofdlijnenakkoord MSZ is wenselijk t.b.v. brede implementatie en verspreiding van de resultaten.
 - c. Impact voor de patiënt: Wat merkt de patiënt ervan? Inclusief een uitwerking hoe de patiënt betrokken wordt.
 - d. De positionering van de umc's in de keten en hun rol in het (regionale) zorglandschap, in lijn met het hoofdlijnenakkoord en de (digitale) transformatie zoals beschreven in het rapport van de Taskforce 'Zorg op de juiste plek²' (dichtbij wat kan, verder weg wat moet), waarbij helder uitgewerkt is wat de niet-umc's er voor profijt van hebben.
 - e. Samenhang met relevante andere (landelijke) trajecten. Bijvoorbeeld de trajecten op het gebied van: samen beslissen, uitkomstinformatie (value based health care), MedMij, zinnige zorg, afspraken in het informatieberaad zorg, doelen e-health en

2 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/06/de-juiste-zorg-op-de-juiste-plek>

zorgvernieuwing etc.

- f. Samenhang met de andere thema's van het Citrienfonds.
- d) De monitoring van de verschillende thema's hoeft niet per jaar plaats te vinden, maar kan op basis van de verschillende fases binnen de projecten. Op die manier is de monitoring volgend aan de projecten, kan er meer maatwerk plaatsvinden en worden administratieve lasten in de vorm van jaarplannen en jaarverslagen die het project verder niet dienen beperkt.
- e) ZonMw neemt staatssteunaspecten mee in de beoordeling van de projecten; ongeoorloofde staatssteun is niet toegestaan.
- f) VWS heeft te allen tijde het recht om wijzigingen aan te brengen in de projecten als deze niet passen binnen de beleidsdoelstellingen van VWS.
- g) De evaluatie van het Citrienfonds 2019-2022 voert ZonMw uit in afstemming met VWS en NFU (en andere relevante stakeholders)
- h) ZonMw, NFU en VWS maken gezamenlijk afspraken over de communicatie rondom het Citrienfonds 2019-2022.

Curatieve Zorg

Kenmerk
1377027-178897-CZ

Financieel

Voor het Citrienfonds 2019-2022 is in totaal €20 mln. beschikbaar. De verdeling over de jaren is als volgt (voor 2023 is ook een bedrag opgenomen omdat naar verwachting dan nog relatief veel projecten afgerekend moeten worden):

2019	2020	2021	2022	2023
€5 mln	€5 mln	€4 mln	€2 mln	€4 mln

Verzoek

Graag ontvang ik een beknopte programmatekst met begroting en liquiditeitsprognose inclusief de uitvoeringskosten van ZonMW. Contactpersoon bij VWS is Marjolein van der Wolk – Zwart van de directie Curatieve Zorg.

Hoogachtend,

de directeur-generaal Volksgezondheid,

mw. drs. A. Berg

B Governance notitie

Governance Citrienfonds 2019-2022

Notitie van ZonMw en NFU

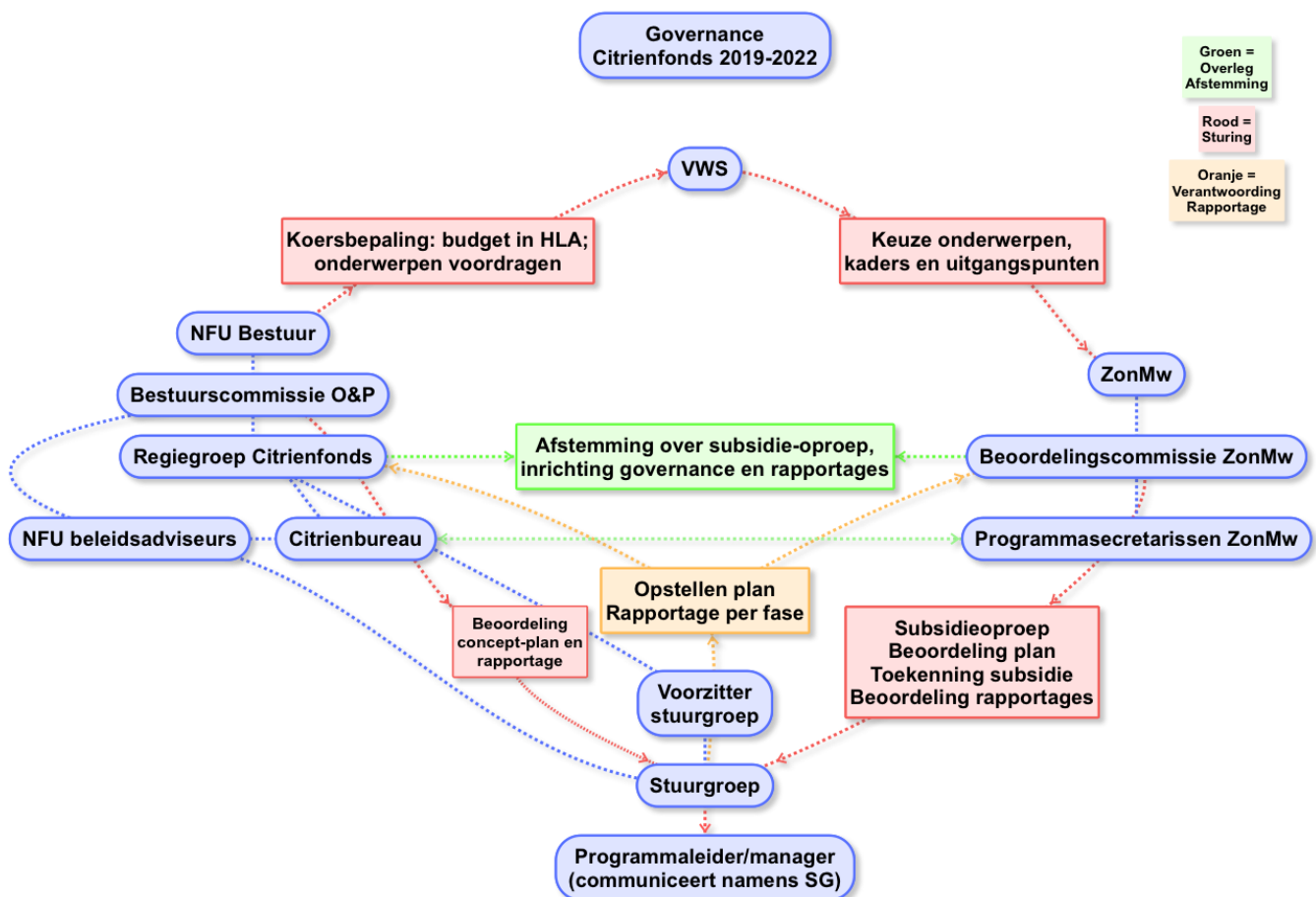

Aanleiding en doel

De NFU heeft eerder de notitie Aanpak en governance Citrienfonds 2019-2022 vastgesteld (NFU-18.8897; samenvatting in NFU-18.8904). Tijdens de kick off bijeenkomst van het Citrienfonds 2019-2022 op 7 september jl. zijn vragen over de governance aan de orde gekomen, o.a. over de het opdrachtgeverschap, de rol van de Regiegroep Citrienfonds, de rol van de Beoordelingscommissie ZonMw, de rapportagelijnen, de rol van het NFU Citrien-bureau e.d. Daarop is toegezegd dat NFU en ZonMw de governance nader uitwerken in een gezamenlijke notitie.

Deze notitie focust m.n. op de governance bij de planvorming en de rapportagelijnen.

Bij het Citrienfonds is een groot aantal actoren betrokken; zie ook het plaatje hieronder.

Het doel van deze notitie is om – in aanvulling op de notities 18.8897 en 18.8904 - de governance van het Citrienfonds 2019-2022 zodanig uit te werken, dat voor alle betrokken actoren helder is wie welke rol en verantwoordelijkheid heeft.

Opdrachtgeverschap

De NFU is initiatiefnemer van het Citrienfonds en verantwoordelijk voor de inhoudelijke koers en kaders en voor het uitvoeren van de programma's. Daarmee is de NFU opdrachtgever van de programma's. Deze rol komt onder meer tot uitdrukking in het volgende:

-
- de NFU selecteert de thema's die worden voorgedragen bij VWS;
 - de voorzitter van een stuurgroep van een Citrien-programma is een umc-bestuurder;
 - de programmaleiders worden aangewezen door de NFU;
 - de subsidieoproep van ZonMw is specifiek gericht aan deze programmaleiders;
 - het NFU bestuur delegeert de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de programma's naar de Regiegroep;
 - de NFU is verantwoordelijk voor de landelijke coördinatie en communicatie.

De voorzitter van een programmastuurgroep vervult namens de NFU de rol van opdrachtgever.

'Namens de NFU' betekent niet dat de voorzitter uitsluitend naar de belangen van de umc's kijkt. De doelstelling van het Citrienfonds betreft immers concrete verbeteringen van de zorg in Nederland, niet alleen van de zorg die in umc's wordt geleverd.

Voor de programmaleider is de voorzitter van de stuurgroep het eerste aanspreekpunt.

Programmaplan

In de subsidieoproep van ZonMw staat beschreven aan welke eisen het programmaplan dient te voldoen. De kaders en uitgangspunten zoals genoemd in de subsidieoproep zijn vooraf afgestemd in overleg tussen VWS, NFU en ZonMw.

De programmastuurgroep is verantwoordelijk voor het opstellen van het programmaplan. Indien aan de de stuurgroep ook andere partijen dan umc's deelnemen, dan dienen al deze partijen het programmaplan te onderschrijven.

Beoordeling programmaplan

De NFU kijkt vóór indiening van de plannen bij ZonMw naar de vier programmaplanen, met name vanuit een inhoudelijke en strategische bril (relatie met doelstelling Citrienfonds, Hoofdlijnenakkoord, prioriteiten NFU). Ook geeft de NFU de financiële kaders aan. Concreet betekent dit dat de Regiegroep Citrienfonds elk programmaplan bespreekt en een advies hierover uitbrengt aan de bestuurscommissie O&P van de NFU (4 okt 2018). Iedere programmaleider presenteert vervolgens het plan aan O&P; O&P beoordeelt elk plan op de strategische koers en geeft tevens financiële kaders mee aan de programmaleider (12 okt 2018). De programmaleider verzamelt alle feedback (ook van andere partijen in de stuurgroep) en past in afstemming met de eigen stuurgroep het plan aan en dient het plan in bij ZonMw (1 nov 2018).

Uitvoering programma

Tijdens de uitvoering van het programma zijn er vier belangrijke momenten waarop bijsturing van de mogelijk is:

1. Beoordeling subsidieaanvragen:

- ZonMw Beoordelingscommissie hanteert kwaliteitscriteria en randvoorwaarden om aanvragen te beoordelen met als doel om de uitvoering te verbeteren.

2. Toekenning subsidies

- De beoordeling door de Beoordelingscommissie ZonMw leidt tot een besluit over de subsidietoekenning, in december 2018.
- In dit besluit noemt ZonMw de voorwaarden waaronder de subsidie wordt toegekend. Tevens geeft ZonMw dan aan hoe de rapportage over de uitvoering van het programma ingericht is. ZonMw en NFU maken hiertoe in het najaar 2018 afspraken over de wijze waarop elk programma rapporteert (inclusief format), met als uitgangspunt dat administratieve lasten tot een minimum beperkt worden.
- De NFU zal na toekenning van de subsidie, elke programmaleider (opdrachtnemer) en de betreffende voorzitter van de programmastuurgroep (opdrachtgever) vragen om gezamenlijk een programma-document te ondertekenen. In dat document staan de afspraken vermeld die opdrachtgever en opdrachtnemer met elkaar en met de NFU aangaan om tot een succesvolle uitvoering van het programma te komen.

3. Start programma's en monitoring voortgang

- Na een positief besluit van ZonMw kan het programma starten, conform de in het programmaplan benoemde fases waar aan go/no-go momenten zijn gekoppeld.
- De fasering is leidend voor de planning van de Sitevisits in de jaren daarna. De data waarop de Sitevisits plaatsvinden worden vastgesteld ten tijde van de subsidietoekenning.
- De fasering is leidend voor de planning van de Sitevisits in de jaren daarna. De data waarop de Sitevisits plaatsvinden worden vastgesteld ten tijde van de subsidietoekenning.
- Voorafgaand aan elke Sitevisit rapporteert de stuurgroep schriftelijk aan de Beoordelingscommissie ZonMw en de Regiegroep Citrienfonds over de uitvoering en behaalde resultaten en doelstellingen.
- De rapportage volgt een vast format dat door ZonMw wordt opgesteld conform de principes van programmatisch werken en biedt inzicht in de SMART doelen en beoogde resultaten.
- De Regiegroep Citrienfonds adviseert O&P over de rapportage. De bevindingen vanuit de NFU worden daarna ingebracht bij de Beoordelingscommissie.
- Sitevisits worden georganiseerd door de stuurgroep, sluiten een programmafase af en zijn daarmee in lijn met de rapportage. De sitevisits vinden op locatie plaats in een UMC en geven extra inzicht in de rapportage die vooraf is opgesteld. Presentaties door lokale projectleiders zijn daarbij het uitgangspunt.
- Na deze voorbereiding vindt de Sitevisit plaats. Deze vindt plaats in aanwezigheid van (een afvaardiging van):
 - ZonMw commissie
 - Stuurgroep
 - Regiegroep
- De Beoordelingscommissie van ZonMw beoordeelt aan de hand van alle beschikbare informatie of de beoogde resultaten en SMART doelen per fase zijn behaald, en welke aandachtspunten er zijn.
- Centraal in deze Sitevisit staat het gesprek over de voortgang en de behaalde resultaten, waarbij tevens gezamenlijk bekeken wordt of en zo ja welke bijsturing in het programma nodig is.
- ZonMw commissie bepaalt uiteindelijk achter gesloten deuren tot go/no go, en wel of niet bevoorschotten.
- De afsluiting van de programma's in 2022 zal in lijn zijn met de monitoring van de bovengenoemde fases. Over de invulling hiervan zal tijdig en in gezamenlijkheid met het ZonMw bureau, NFU bureau en programmaleiders bepaald worden.

4. Tussentijdse wijzigingen in doel en resultaat

- Voorstellen tot wijzigingen in doelen en resultaten komen van de Stuurgroep en moeten voor indiening bij ZonMw aan de Regiegroep worden voorgelegd.
- De voorstellen worden daarna door het ZonMw bureau beoordeeld.
- Bij grote wijzigingen is overleg tussen de ZonMw Beoordelingscommissie en Regiegroep noodzakelijk.
- Grote wijzigingen hebben betrekking op de doelen en resultaten die worden behaald, en de financiering die daarmee is gemoed.

Rol ZonMW

Het ZonMw bestuur is het hoogste orgaan binnen ZonMw en draagt de bestuurlijke en bestuursrechtelijke eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering en coördinatie van het programma en legt periodiek eindverantwoording af aan de opdrachtgever door middel van jaarplan, jaarverslag en voortgangsrapportages. Dit gebeurt met inachtneming van de uitgangspunten zoals geformuleerd in de opdrachtbrief van het ministerie van VWS. De dagelijkse uitvoering van het programma berust bij het ZonMw programmabureau bestaande uit een programmacoördinator, programmasecretaris en programma-assistent. Verdere ondersteuning bestaat uit een secretaresse en een communicatie- en implementatiemedewerker. Voor een optimale uitvoering van het programma vindt voortdurend afstemming en overleg plaats met het Citrienbureau van de NFU.

Beoordelingscommissie

De beoordelingscommissie geeft een eindoordeel over de programmaplannen binnen het Citrienfonds en besluit over de subsidietoekenning aan de programma's. De subsidieoproepen vormen de basis voor deze beoordeling. In lijn met de programmaplannen zal de commissie ook de afronding van de, door de programmaleiders bepaalde, fases beoordelen. Vooraf benoemde SMART doelen en resultaten zijn het uitgangspunt hierbij. Voorafgaand aan het oordeel zal de beoordelingscommissie in overleg treden met de regiegroep over mogelijke aandachts- en discussiepunten.

VWS is met een waarnemer in de beoordelingscommissie vertegenwoordigd. Het programmabureau van het Citrienfonds ondersteunt de beoordelingscommissie

Rol Regiegroep Citrienfonds

De Regiegroep Citrienfonds:

- formuleert in afstemming met ZonMw en VWS kaders voor alle programma's;
- beoordeelt de aanvragen op strategie en inhoudelijke koers en adviseert over de budgetten;
- volgt de koers en de inhoudelijke voortgang van elk programma;
- zorgt voor de bestuurlijke verbindingen;
- is verantwoordelijk voor de interne en externe overkoepelende communicatie van het gehele fonds.

De Regiegroep bestaat uit umc-bestuurders die voorzitter zijn van één van de stuurgroepen en de coördinator inhoudelijke zaken NFU-bureau en rapporteert aan O&P. O&P en NFU-bestuur blijven op deze manier inhoudelijk betrokken bij het Citrien programma, zodat zij ook hun rol kunnen nemen bij de implementatie en verspreiding van resultaten.

Rol Citrienbureau

Het Citrienbureau van de NFU bestaat uit een programma-coördinator en een communicatie-adviseur. De programma-coördinator is secretaris van de Regiegroep, volgt de inhoudelijke voortgang van de programma's en adviseert de Regiegroep daarover en communiceert daarover intern en extern. De coördinator speelt een verbindende rol tussen de programma's en de NFU. De communicatie-adviseur organiseert de interne en externe overkoepelende communicatie en zorgt voor een eenduidig beeld van het Citrienfonds. De adviseur adviseert de Regiegroep en de programma's over de communicatie, coördineert de communicatieactiviteiten en bewaakt de inhoud en samenhang van de verschillende programma's en uitingen.

Voor een goede uitvoering van de taken is regelmatig intern en extern overleg nodig: m.n. met de coördinator inhoudelijke zaken, de NFU beleidsadviseurs en met de programmasecretarissen ZonMw

Rol beleidsadviseurs NFU

De beleidsadviseurs van het NFU-bureau zijn waarnemer vanuit de NFU in de stuurgroep van één van de Citrienprogramma's en vervullen daarmee een verbindende rol tussen het programma en de NFU(-gremia). De adviseurs signaleren, analyseren en beoordelen ontwikkelingen in het programma, beleidsinhoudelijke kansen en bedreigingen en adviseren daarover aan NFU-gremia. Per programma worden verdere specifieke afspraken gemaakt over de rol van de adviseur.

ZonMw stimuleert gezondheids-
onderzoek en zorginnovatie

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
Fax 070 349 51 00
info@zonmw.nl
www.zonmw.nl

